

อัตลักษณ์ของกลุ่มคลื่นใหม่ในการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียน

Identity of of Kluen Mai Group in Organizing Reading and Writing Development Camp.

มานุษ ดินลานสกูล^{1*} และนิยา บิลยะแม²

Manoch Dinlansagoon^{1*} and Niya Bilyamae²

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

¹ Assistant. Prof. Dr., Faculty of Humanities and Social Sciences in Thaksin University.

² อาจารย์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

² Teacher, Faculty of Humanities and Social Sciences in Yala Rajabhat University.

*Corresponding author, E-mail: niya_bill@hotmail.com

บทคัดย่อ

การจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของกลุ่มคลื่นใหม่ในรอบทศวรรษตั้งแต่ พ.ศ. 2550 จนถึง พ.ศ. 2560 เป็นเวลา 10 ปี ก่อให้เกิดอัตลักษณ์ของกลุ่มบางประการ กล่าวคือ เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในการจัดค่ายรูปแบบใหม่ เมื่อพิจารณาจากจำนวนค่ายที่จัดจำนวนมากถึง 198 ครั้ง เฉลี่ยปีละ 20 ครั้ง ส่งผลให้เกิดอัตลักษณ์ที่ชัดเจน 4 ประการ คือ วิธีการคัดเลือกคณะวิทยากรและการแบ่งหน้าที่ในค่าย รูปแบบการจัดค่าย การจัดการปัญหาในค่าย และความหวังในการจัดค่าย สามารถใช้เป็นต้นแบบทางเลือกในการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนได้อย่างลงตัว ถือเป็นทางเลือกใหม่ของค่ายพัฒนาการอ่านการเขียน ซึ่งมีการจัดระบบระเบียบค่าย และมีคุณภาพในการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนยุคใหม่ที่น่าสนใจ

คำสำคัญ: ค่ายพัฒนาการอ่านการเขียน, อัตลักษณ์ของกลุ่มคลื่นใหม่

Abstract

Reading and writing development camp organizing by Kluen Mai group in the last decade, from 2007 to 2017, had Identity of the group. It was a major turning point of a new camp organizing. The total number of 198 camps were organized, an average of 20 camps per year, leading to a formation of a camp organizing model. The model consisted of four components; trainer selection and assignment of responsibilities, approaches and techniques in camp organizing, camp problem management, and expectations in camp organizing. This model could be regarded as an alternative prototype for organizing a reading and writing development camp. It could be a new option in reading and writing

camp organizing since systematic work procedures were incorporated and it had contributed a great deal to reading and writing development.

Keyword: Reading and Writing Development Camp, Identity of of Kluen Mai Group

บทนำ

การอ่านการเขียนเป็นทักษะทางภาษาในการสื่อสารที่มีความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน เพราะแต่ละสังคมนั้นสมาชิกทุกคนต้องเรียนรู้ทักษะการอ่านการเขียนให้ชำนาญ เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับการรับและการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทั้งยังเป็นทักษะขั้นพื้นฐานต่อยอดสู่ความเชี่ยวชาญของผู้พูดและผู้ฟังที่ดี

ประสบการณ์การจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนที่ผ่านมาทำให้เห็นว่านักเรียนและเยาวชนยังมีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านการเขียน เช่น ปัญหาการใช้คำไม่ถูกต้อง ปัญหาการเลือกสรรถ้อยคำมาใช้ไม่เหมาะสม ปัญหาการอ่านจับใจความไม่ได้ ปัญหาการเรียบเรียงเนื้อความไม่ตรงตามประเด็น ฯลฯ ปัญหาเหล่านี้เป็นผลมาจากรากฐานด้านการอ่านการเขียนที่ไม่แน่นเท่าที่ควร ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนของนักเรียนและเยาวชนไม่เป็นที่น่าพอใจ อย่างไรก็ตาม ศักยภาพของนักเรียนและเยาวชนสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้เสมอ หากผู้ที่เกี่ยวข้องใส่ใจและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการอ่านการเขียน เพราะเมื่อนักเรียนและเยาวชนมีประสิทธิภาพด้านทักษะการอ่านการเขียนที่ดีย่อมพัฒนากระบวนการคิดให้เกิดประสิทธิผลตามไปด้วย

ผู้ใดต้องการเขียนหนังสือให้ได้ดีและมีคุณภาพ สิ่งแรกที่ควรตระหนักคือการฝึกฝนทักษะการอ่าน อยู่เสมอ รู้จักเลือกสรรหนังสือดี ๆ มาอ่านเพิ่มพูนความรู้และสะสมคลังคำศัพท์ จนมีใจรักต่อการอ่านและสามารถเขียนงานได้อย่างสร้างสรรค์ โดย จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2555) กล่าวว่า ปัจจุบันวิทยาการก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารขยายตัวอย่างกว้างขวาง การหวังความรู้จากการเรียนในห้องเรียนเพียงประการเดียวคงไม่พอ ต้องอาศัยการอ่านแสวงหาความรู้ ช่วยให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา เพราะหนังสือเป็นแหล่งรวบรวมวิทยาการที่ยิ่งอ่านมากยิ่งรู้มาก ทำให้การอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตและความเจริญของมนุษย์ หล่อหลอมให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวในโลก มีหูตากว้างไกล เกิดความสงบภายในใจ ส่งเสริมวิจารณ์ญาณและประสบการณ์ให้รอบด้าน ตลอดจนยกสถานะทางสังคม หากสังคมมีบุคคลที่มีประสิทธิภาพในการอ่านอยู่มากย่อมจะพัฒนาไปได้อย่างก้าวหน้า แม้ปัจจุบันมีสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ ฯลฯ มาแย่งเวลาไป แต่การอ่านยังนับว่าเป็นสิ่งที่ดี ไม่อาจนำสิ่งใดมาทดแทนได้ เนื่องจากหนังสือเป็นกุญแจไขความรู้และความลึกลับในโลกนี้ได้ตามความปรารถนา การอ่านช่วยกล่อมเกล่าให้มีความละเอียดอ่อนไปกับบรรณรสของภาษา ซึ่งสื่อประเภทอื่นมักไม่มีสิ่งเหล่านี้

สำหรับการเขียนถือเป็นทักษะขั้นสูงที่อาศัยฐานความรู้จากทักษะการอ่านมาร้อยเรียงเรื่องราว และเรียบเรียงผ่านตัวอักษร เป็นอีกหนึ่งทักษะที่สำคัญและจำเป็นต่อการใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ดังที่ สนิท ตั้งทวี (2545) อธิบายว่า การเขียนเป็นเครื่องแสดงออกทางความรู้ ความคิด และความรู้สึกของมนุษย์ ใช้จัดระดับความเจริญของมนุษย์ เป็นสื่อกลางของการสื่อสารในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต เป็นเครื่องมือทางวัฒนธรรมที่ส่งต่อมรดกด้านสติปัญญาของมนุษย์ ช่วยแพร่กระจายความรู้และความคิด ให้กว้างไกล ให้องค์ความรู้ทางความคิดและความเพิลิตเพิลินแก่คนทุกเพศทุกวัย เป็นบันทึกทางสังคมที่ให้ประโยชน์แก่คนรุ่นปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งเป็นอาชีพอย่างหนึ่งที่มีบทบาทต่อการขับเคลื่อนสังคมในปัจจุบัน

ความสำคัญของการอ่านการเขียนข้างต้น ส่งผลให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างมากมาย และหลากหลายรูปแบบ ทั้งกิจกรรมที่จัดขึ้นตามนโยบายของสถานศึกษา องค์กรเอกชน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหน่วยงานเอกชนกลุ่มต่าง ๆ ที่มีบทบาทเชิงสังคมทุกมิติก็ได้ร่วมกันส่งเสริมในแง่การช่วยแก้ไขปัญหาการอ่านการเขียนของนักเรียนและเยาวชน ซึ่งยังไม่เป็นไปตามที่สังคมคาดหวัง ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนและเยาวชนที่สนใจการอ่านการเขียนเป็นกรณีพิเศษไปสู่ความเป็นเลิศ

การศึกษาข้อมูลเผยให้เห็นว่ากลุ่มนักเรียนเป็นอีกกลุ่มที่มีบทบาทในการพัฒนาการอ่านการเขียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระยะเวลาสิบทศวรรษ โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนภาคใต้ นั่นคือกลุ่มคลื่นใหม่ซึ่งได้ร่วมผลักดันภารกิจสำคัญของชาติเรื่องการอ่านการเขียนด้วยการส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนและเยาวชนผ่านการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนอย่างเห็นเป็นรูปธรรมที่สุดอีกวิธีการหนึ่ง ดังที่ มาโนช ดินลานสกุล และคณะ (2556) ได้กล่าวถึงกลุ่มคลื่นใหม่ว่า บทบาทด้านการส่งเสริมวรรณกรรมแก่นักเรียนและเยาวชนในรูปแบบค่ายวรรณกรรมเพื่อการอ่านการเขียนเป็นบทบาทที่โดดเด่นอย่างยิ่ง กลุ่มคลื่นใหม่ทำกิจกรรมมายาวนานและต่อเนื่อง นับจากอดีตจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลาราวสองทศวรรษ ซึ่งสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ ล้วนยอมรับอย่างกว้างขวาง

การศึกษาอัตลักษณ์การจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของกลุ่มคลื่นใหม่ เป็นการศึกษาสืบเนื่องจากการถอดบทเรียนการจัดค่ายในช่วงหนึ่งทศวรรษ ตั้งแต่ พ.ศ. 2550 ถึง พ.ศ. 2560 เพื่อแสดงให้เห็นอัตลักษณ์บางประการของกลุ่มคลื่นใหม่ในการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียน ซึ่งมีความแตกต่างจากการจัดค่ายของกลุ่มวรรณกรรมหรือองค์กรอื่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน จะเป็นการแสดงทางเลือกในการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนแก่หน่วยงาน องค์กร หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้พิจารณาใช้ประโยชน์จากศักยภาพของกลุ่มคลื่นใหม่ต่อไป โดยบทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย “ถอดบทเรียนการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียน : กรณีศึกษาสมาชิกกลุ่มวรรณกรรมคลื่นใหม่และกลุ่มนาคร” ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก สกสว.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาอัตลักษณ์การจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของกลุ่มคลื่นใหม่

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

การศึกษาอัตลักษณ์การจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของกลุ่มคลื่นใหม่ เป็นการสังเคราะห์จากผลการถอดบทเรียนการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของสมาชิกกลุ่มคลื่นใหม่ในช่วง พ.ศ.2550-2560 หรือในรอบหนึ่งทศวรรษ และแสดงให้เห็นอัตลักษณ์ด้านต่าง ๆ ที่สำคัญของกลุ่มคลื่นใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยอาศัยข้อมูลจากผลการถอดบทเรียนการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของสมาชิกกลุ่มคลื่นใหม่ พ.ศ.2550-2560 ตามโครงการวิจัย “ถอดบทเรียนการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียน : กรณีศึกษาสมาชิกกลุ่มวรรณกรรมคลื่นใหม่และกลุ่มนาคร” ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก สกสว.

ผลการวิจัย

กลุ่มวรรณกรรมคลื่นใหม่เป็นกลุ่มวรรณกรรมทางภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งสมาชิกมีบทบาทด้านการสร้างสรรค์ผลงานวรรณกรรมในฐานะนักเขียนที่มีความโดดเด่น นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านการเขียนแก่เด็กและเยาวชนในโอกาสต่าง ๆ อีกด้วย สมาชิกหลายคนเคยมีอาชีพเป็นข้าราชการครูในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ ที่สนใจพัฒนาการอ่านการเขียนแก่นักเรียน โดยการจัดกิจกรรมหรือโครงการในรูปแบบค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนอยู่เสมอ เช่น มาโนช นิสรา จัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียน “วรรณกรรมสู่โรงเรียน” จำนวน 5 ครั้ง ขณะรับราชการครูอยู่ที่โรงเรียนบางสวรรค์วิทยาคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี รมณา โรชา จัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนหลายครั้ง ขณะรับราชการครูอยู่ที่โรงเรียนพังโคนพิทยา จังหวัดอุบลราชธานี และโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จังหวัดนครศรีธรรมราช ปรัชชา ทศนา จัดค่ายรักการอ่าน “อ่าน เขียน เรียนชีวิต” หลายครั้ง ขณะรับราชการครูโรงเรียนเสม็ดจวนวิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ฯลฯ แม้ว่าระยะต่อมามีสมาชิกบางคนยุติบทบาทในฐานะสมาชิกกลุ่มไปหรือบางคนเจียบหายไปตามภาระหน้าที่ในชีวิตของตน แต่กลุ่มคลื่นใหม่ยังคงมีสมาชิกใหม่เพิ่มเข้ามาพร้อมกับมีความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องมาตลอดตามจังหวะเวลาและความเหมาะสม

การจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของกลุ่มคลื่นใหม่ถือเป็นบทบาทสำคัญประการหนึ่งของกลุ่ม เริ่มต้นจากการช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งเป็นเจ้าของกิจกรรมหรือโครงการตามหน้าที่ ดังได้กล่าวแล้ว ต่อมาได้ขยายไปสู่กิจกรรมหรือโครงการพัฒนาการอ่านการเขียนของสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นที่ขอความช่วยเหลือจากสมาชิกบางคนในกลุ่ม โดยเฉพาะสมาชิกคนสำคัญ เช่น กานติ ณ ศรีธา ดวงแก้ว กัลยาณ์ รมณา โรชา หรืออรรภา วรภา

จากนั้นจึงพัฒนาสู่การทำงานร่วมกันของสมาชิกกลุ่มคลื่นใหม่ เพื่อให้ความช่วยเหลือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เชิญไปเป็นวิทยากรของกิจกรรมหรือโครงการระหว่าง พ.ศ. 2550 ถึง พ.ศ. 2560 รวมจำนวน 198 ครั้ง มีโรงเรียน มหาวิทยาลัย ตลอดจนหน่วยงานและองค์กรที่จัดกิจกรรมหรือโครงการทั้งสิ้น 82 แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 14 แห่ง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 36 แห่ง โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 2 แห่ง มหาวิทยาลัย จำนวน 10 แห่ง รวมทั้งหน่วยงานและองค์กร จำนวน 20 แห่ง

การจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของกลุ่มคลื่นใหม่ในช่วงที่ผ่านมา นอกจากสมาชิกหลักของกลุ่มซึ่งประกอบด้วย กานติ ฦ ศรัทธา รมณา โรชา ดวงแก้ว กัลยาณ์ ปรัชชา ทศนา และวรภา วรภายังเชิญนักเขียน นักวิชาการ และผู้มีความสามารถทางศิลปะแขนงอื่นในพื้นที่หรือนักเขียนที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ โดยสมาชิกกลุ่มต่างรู้จักกันดีมาเป็นวิทยากรเสริมสร้างสีสันแก่บรรยากาศการจัดค่าย เช่น จำลอง ผึ้งชลจิตร สถาพร ศรีสัจจัง มนตรี ศรีรงค์ วิสุทธิ์ ขาวเนียม เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ บินหลาสันกาลาศีรี ฯลฯ ช่วยให้เกิดเครือข่ายการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนที่แตกแขนงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในช่วงหนึ่งทศวรรษ (พ.ศ.2550-2560) จากการถอดบทเรียนการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียน พบว่ากลุ่มคลื่นใหม่มีอัตลักษณ์บางประการที่น่าสนใจ ดังนี้

1. วิธีการคัดเลือกคณะวิทยากรและการแบ่งหน้าที่ในค่าย

ดังได้กล่าวแล้วว่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2550 ถึง พ.ศ. 2560 กลุ่มคลื่นใหม่ได้จัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนมาแล้วถึง 198 ครั้ง เฉลี่ยประมาณปีละ 20 ครั้ง หรือเดือนละเกือบ 2 ครั้ง นับได้ว่ามีความถี่การจัดค่ายค่อนข้างมาก ส่งผลต่อการเรียนรู้และมีการทบทวนบทบาทการจัดค่ายแต่ละครั้งมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของกลุ่มคลื่นใหม่ ดังที่ ดวงแก้ว กัลยาณ์ (2562) กล่าวถึงการค้นพบบทเรียนการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนว่า “ยุคก่อนจะจัดค่ายเหมือนคนอื่นทำกัน โดยสมาชิกค่ายต้องนั่งฟังวิทยากรบรรยายและให้ไปเขียนงานของตนเอง บางครั้งแทบไม่ได้วิจารณ์ผลงานใด ๆ เมื่อจัดค่ายได้สักระยะประมาณ 1 ปี ใน พ.ศ. 2550 เริ่มมีกระบวนการจัดค่ายแบบใหม่ เพราะต้องการสอนแบบเข้าถึงตัวสมาชิกค่าย ย้อนไปช่วง พ.ศ. 2549 ได้จัดค่ายที่โรงเรียนสวีวิทยา มีโอกาสเจอคุณ ยรรยง แก้วใหญ่ ซึ่งเป็นวิทยากรด้วยกัน ตอนนั้นคุณยรรยงให้สมาชิกค่ายจินตนาการแล้วเขียนภาพว่าฉันคืออะไรด้วยการวาดเป็นภาพอย่างเดียว พบว่าสมาชิกค่ายเขียนอย่างมีความสุข โดยเขียนเป็นหน้าปกอย่างเดียว ด้านในเป็นการสอนเรื่องบทกวี เรื่องสั้น และความเรียง ทำให้ตระหนักขึ้นมาว่าการที่สมาชิกค่ายเขียนอย่างมีความสุขควรเริ่มจากให้เขาจินตนาการอะไรก็ได้โดยไม่ต้องมีทฤษฎีหรือกรอบมาขีดเส้นเอาไว้ จึงเป็นที่มาของกระบวนการจัดค่ายที่เริ่มต้นจากจินตนาการสู่งานเขียน เพื่อตอบโจทย์ให้สมาชิกค่ายเขียนอย่างมีความสุข” ทั้งนี้ วรภา วรภา (2562) ได้เสนอข้อสังเกตเกี่ยวกับการเขียนอย่างมีความสุขไว้ว่า “ด้านความรู้พยายามลดความเป็นวิชาการที่เป็นทฤษฎีลง แต่เอาประสบการณ์ของวิทยากรแต่ละคนมาเล่าและฝึกฝนสมาชิกค่าย แล้วเพิ่มความบันเทิงเข้าไป ดังเช่น ปรัชชา ทศนา มีหน้าที่นั้นหนนาการด้วยการนำเพลงและเกมมาสร้างความเพลิดเพลิน ช่วยให้สมาชิกค่ายรู้สึกผ่อนคลายและสนุกสนานกับกิจกรรม

ไม่ได้เน้นวิชาการเป็นหลัก เพียงนำมาเป็นส่วนประกอบหนึ่งเท่านั้น เพื่อไม่ให้หลุดไปจากหลักการจริง ๆ ของงานเขียน แต่เน้นเรื่องของประสบการณ์เป็นส่วนมาก” การจัดกิจกรรมในภายหลังจะเข้าถึงตัวสมาชิก ค่ายมากขึ้น แตกต่างจากสมัยก่อนที่สมาชิกค่ายกับวิทยากรห่างเหินกัน ระยะเวลาจะดูแลสมาชิกค่าย เฉพาะกลุ่มและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ระหว่างที่สมาชิกค่ายกำลังทำงานมักมาปรึกษาหารือกับ วิทยากรก็จะได้รับคำแนะนำ เพื่อเป็นแนวทางแก่สมาชิกค่าย จุดนี้ถือเป็นอัตลักษณ์ที่สำคัญของกลุ่ม คลื่นใหม่

อัตลักษณ์ด้านการคัดเลือกคณะวิทยากรค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของกลุ่มคลื่นใหม่ เกิดจาก การกำหนดการคัดเลือกโดยอาศัยความสัมพันธ์กับเป้าหมายหลัก คือ การเขียนอย่างมีความสุข ดังนั้น การคัดเลือกคณะวิทยากรจึงมีแนวทางที่ชัดเจน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว แต่ไม่ละเลย ความต้องการของสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานเจ้าของโครงการ เช่น นักเขียนรางวัลซีไรต์ ศิลปิน แห่งชาติ นักเขียนรางวัลอื่น ๆ ฯลฯ การกำหนดนักเขียนเหล่านั้นต้องสัมพันธ์กับหลักสูตรหรือกิจกรรมที่ จะจัด แม้ว่าจะมีกานติ ณ ศรีธธา และดวงแก้ว กัลยาณั เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเป็นหลักก็ ตาม แต่เป็นความยอมรับกันอย่างชัดเจนในกลุ่ม

วิธีการเลือกวิทยากรนอกกลุ่มคลื่นใหม่นั้น ดวงแก้ว กัลยาณั (2562) ให้ข้อมูลว่า “จะจัดกลุ่ม วิทยากรหลักขึ้นก่อน หากวิทยากรหลักไม่เพียงพอจะไปเชิญวิทยากรท่านอื่น ๆ มาเสริม เช่น ถ้าเน้น การเขียนกลอนหรือร้อยกรอง อาจเชิญ สาทร ดิษฐสุวรรณ มาช่วย ฯลฯ” รวมทั้ง วรภ วรภา (2562) ก็ สนับสนุนให้เห็นแนวทางการคัดเลือกวิทยากรภายนอกว่า “ไม่ใช่เฉพาะวิทยากรในกลุ่มอย่างเดียวที่ดำเนิน กิจกรรมแต่เชิญวิทยากรข้างนอกมาร่วมด้วยตามความเหมาะสม” แสดงให้เห็นว่าการเลือกวิทยากรที่อยู่ นอกกลุ่มคลื่นใหม่นั้นจะเลือกตามความเหมาะสมกับหลักสูตรหรือบทบาทในค่ายเป็นสำคัญ การมอบหมายบทบาทแก่วิทยากรที่เป็นคนนอกมักเป็นการพูดคุยกับสมาชิกค่ายพัฒนาการอ่านการเขียน ในช่วงเวลาสั้น ๆ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจหรือให้ความรู้เฉพาะบางประเด็น เช่น กลอน แนวคิด แนวทางการอ่าน การเขียน ฯลฯ ถือเป็นวิธีการที่โดดเด่นและลงตัวในการแสดงอัตลักษณ์ด้านนี้ในการจัด ค่ายของกลุ่มคลื่นใหม่

อีกประการคือการเน้นทนาการหรือความบันเทิงคือสิ่งจำเป็นที่ต้องมีเสมอในการจัดค่ายพัฒนา การอ่านการเขียนทุกครั้ง ซึ่งกลุ่มคลื่นใหม่ให้ความสำคัญอย่างมาก เรียกว่าเป็นการสร้างความสุขในค่าย ปรัชชา ทศนา เป็นสมาชิกที่มีบทบาทด้านนี้ เพราะมีความสามารถทางดนตรี ร้องเพลง และแต่งเพลง โดย ปรัชชา ทศนา (2562) ได้สะท้อนบทบาทในค่ายว่ามีหน้าที่ทำอะไรให้บรรยากาศค่ายเกิดขึ้น เพื่อรองรับ การไปสู่ประเด็นของงานเขียนที่ตั้งเป้าหมายไว้ วิทยากรจำแนกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งเป็นวิทยากรหลัก ส่วนตนเองเป็นวิทยากรเสริมด้านการสร้างบรรยากาศในค่าย การเน้นทนาการถือเป็นด่านแรกของการเข้า ค่ายทุกครั้ง มีการเปิดค่ายด้วยการร้องเพลง แรก ๆ จะนำเพลงคนอื่นมาร้อง ระยะเวลาที่มีเพลงค่ายเป็นของ ตัวเอง เพื่อให้สมาชิกค่ายรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวผ่านการร้องเพลง ซึ่งการจัดกระบวนการของเกมและเพลงมี ความเชื่อว่าเป็นสิ่งที่เข้าถึงทุกช่วงวัย จึงนำความเชื่อตรงนี้มาทำให้หัวใจของสมาชิกค่ายกลมเกลียวกัน แต่

เพลงที่นำมาร้องต้องเป็นเพลงที่คัดสรรมาอย่างดีแล้ว ไม่ได้เป็นเพลงสะเปะสะปะทั่วไป เพลงที่ร้องหรือเกมที่เล่นต้องสอดคล้องกับเรื่องที่จะทำ จำเป็นต้องมีการวางแผนแนวความคิดตามการออกแบบกระบวนการจัดค่ายไว้อย่างเรียบร้อย

การใช้พื้นที่นันทนาการรูปแบบต่าง ๆ ในค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของกลุ่มคลื่นใหม่ถือเป็น การสนับสนุนอัตลักษณ์ด้านวิธีการอย่างชัดเจน เพราะไม่ได้มีจุดมุ่งหมายแค่สร้างความสุขในค่ายเท่านั้น ทว่ายังใช้พื้นที่นันทนาการเข้ามาละลายพฤติกรรมทั้งสมาชิกค่ายและวิทยากรให้สนิทสนม ประหนึ่งเป็นคนใน ครอบครัวเดียวกันนั่นเอง นอกจากนี้วิทยากรยังเชื่อว่าการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายควรปรับตัวให้ กลมกลืนกับสมาชิกค่าย กล่าวคือ “ต้องปรับพฤติกรรมของเราให้เป็นเด็ก เพื่อให้เขาารู้สึกว่าเราเป็นเพื่อน” ปรึชชา ทศนา (2562) สิ่งสำคัญวิทยากรต้องไม่ดุหรือพูดจาด้วยถ้อยคำรุนแรงหรือเกรี้ยวกราด ต้องสร้าง ความเป็นกันเองและความอบอุ่น เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่เป็นมิตร ผ่อนคลาย และสลายความรู้สึกของ สมาชิกค่ายที่เชื่อมั่นว่าการอ่านการเขียนเป็นเรื่องยาก น่าเบื่อ เต็มไปด้วยกฎเกณฑ์ที่น่ากลัว และ เหมาะสำหรับคนเก่งเท่านั้น

วิธีการคัดเลือกคณะวิทยากรและการแบ่งหน้าที่ในค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของกลุ่มคลื่นใหม่ นั้น ต้องกระทำความเข้าใจสมาชิกค่ายและมีบุคลิกที่ทำให้สมาชิกค่ายกล้าแสดงออกอย่างมีความสุขเป็น วัตถุประสงค์หลัก วิทยากรควรตระหนักว่าต้องส่งเสริมให้สมาชิกค่ายได้เรียนรู้ สมาชิกกลุ่มทุกคนที่มีส่วน ร่วมต่างยอมรับและยืนยันว่านี่คือตัวตนของกลุ่มคลื่นใหม่

อัตลักษณ์ด้านนี้มุ่งปลูกฝังการอ่านการเขียนอย่างมีความสุข จนสามารถปรับเปลี่ยนมุมมองได้ว่า การอ่านการเขียนไม่ใช่เรื่องยากหากเขียนด้วยหัวใจ แล้วให้สมาชิกค่ายได้ฝึกเขียนเพื่อพัฒนาไปสู่การเขียน ที่ดีในอนาคต วิทยากรจึงมีหน้าที่ค้นหาวิธีทำให้สมาชิกค่ายเขียนงานด้วยความสุข เมื่อสร้างความเชื่อด้าน บวกได้แล้ว คณะวิทยากรจะดำเนินกิจกรรมตามหลักสูตรที่กำหนดด้วยการใช้แนวทางที่สอดคล้อง ต่อเนื่องกันไป โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความสุขในค่ายให้สมาชิกค่ายเขียนงานอย่างมีความสุข บทเรียน หนึ่งที่กลุ่มคลื่นใหม่ค้นพบร่วมกันและกลายเป็นคัมภีร์สำคัญที่ทุกคนยึดถือคือพยายามลดความเป็น วิชาการที่เป็นทฤษฎีลง เปลี่ยนเป็นให้วิทยากรแต่ละคนมาเล่าประสบการณ์แก่สมาชิกค่าย จากนั้นแนะนำ ให้ฝึกฝนการเขียนงานตามจินตนาการ ซึ่งจะเพิ่มความบันเทิงเข้าไปด้วย ช่วยสร้างสีสันให้บรรยากาศค่ายมี ความครึกครื้นยิ่งขึ้น

2. รูปแบบการจัดค่าย

รูปแบบการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของกลุ่มคลื่นใหม่จะยึดรูปแบบตามที่คณะวิทยากรได้ กำหนด เพื่อให้เป้าหมายการจัดค่ายที่เน้นการเขียนอย่างมีความสุขบรรลุผล ซึ่งการเขียนด้วยความสุขเริ่ม จากการสร้างความสัมพันธ์ให้สมาชิกค่ายปฏิบัติกิจกรรมในค่ายอย่างมีความสุข นำไปสู่การเรียนรู้ว่า การเขียนไม่ได้เป็นเรื่องยากหากใช้หัวใจรังสรรค์ผลงาน โดยวิทยากรพยายามหาวิธีการตอบสนองการเขียน อย่างมีความสุขของสมาชิกค่าย จึงมีกระบวนการจัดค่ายที่ได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายดังกล่าว

อัตลักษณ์ด้านรูปแบบการจัดค่ายซึ่งมีลักษณะที่มีความลงตัวและยั่งยืนมาโดยตลอดในช่วงหนึ่งทศวรรษ จนเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขององค์กร หน่วยงาน และสถาบันต่าง ๆ จำนวนมาก เกิดจากการค้นพบว่าระยะแรกกระบวนการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของกลุ่มคลื่นใหม่ใช้รูปแบบการจัดค่ายโดยให้วิทยากรบรรยายเนื้อหาบนเวที สมาชิกค่ายนั่งฟังการบรรยาย ปิดท้ายด้วยการเขียนงานของสมาชิกค่าย บางครั้งแทบไม่มีเวลาวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของสมาชิกค่ายให้เห็นถึงข้อดีและข้อควรปรับปรุง เมื่อจัดค่ายได้ประมาณ 1 ปี จึงมีกระบวนการจัดค่ายรูปแบบใหม่ใน พ.ศ. 2550 เป็นการจัดกิจกรรมแบบเข้าถึงตัวสมาชิกค่าย นับเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดค่ายที่มีเป้าหมายให้สมาชิกค่ายเขียนอย่างมีความสุข

วรภา วรภา (2562) อธิบายว่า “การจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนทุกครั้งมักทำตามโจทย์ของผู้จัดค่ายที่ต้องการพัฒนาทักษะการเขียนแต่ละด้าน ไม่ว่าจะเป็น บทกวี เรื่องสั้น หรือความเรียง เมื่อสมาชิกค่ายผ่านกระบวนการจัดค่ายจากจินตนาการสู่งานเขียนเรียบร้อยส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าการเขียนไม่ใช่เรื่องยาก เพราะเป็นการเขียนสิ่งที่อยู่ในหัวใจ แล้วนำเรื่องราวมาจัดวางเป็นบทกวี เรื่องสั้น หรือความเรียง มีการสอนวิธีเขียนงานแต่ละประเภท ซึ่งการถ่ายทอดเรื่องราวเป็นบทกวี เรื่องสั้น หรือความเรียงไม่ได้ยากและไม่ใช้ความน่ากลัวสำหรับสมาชิกค่าย” สมาชิกกลุ่มคลื่นใหม่พบว่าหลายค่ายสมาชิกสามารถเขียนความรู้สึกที่มาร่วมค่ายให้วิทยากรอ่านได้ ทำให้สมาชิกค่ายเห็นว่าการเขียนไม่ใช่เรื่องยากเกินกำลัง เพราะทุกเรื่องราวที่จะเขียนล้วนอยู่ในหัวใจ ฉะนั้น กระบวนการจัดค่ายที่กำหนดขึ้นได้ตอบโจทย์การเขียนอย่างมีความสุขอันเป็นหัวใจสำคัญของการกำหนดรูปแบบจนเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่ม

ดังนั้น สิ่งที่ยั่งยืนอัตลักษณ์ในรายละเอียดของรูปแบบที่กำหนด คือ ก่อนเริ่มกิจกรรมการอ่านการเขียนจะใช้เกมละลายพฤติกรรม เพื่อให้สมาชิกค่ายได้ร่วมกิจกรรมกัน อาจมีการย้ายกลุ่มตามสถานการณ์ ไม่ให้สมาชิกค่ายจำกัดอยู่ในกลุ่มเฉพาะที่รู้จักกัน โดยมี ประชชา ทศนา ทำหน้าที่นันทนาการด้วยการนำเพลงและเกมต่าง ๆ ทำให้สมาชิกค่ายสามารถปรับตัวเข้าหากันได้ วิทยากรทุกคนจะเคร่งครัดเรื่องการแสดงออก นั่นคือจะไม่ตำหนิและไม่ทำสิ่งที่บั่นทอนจิตใจสมาชิกค่าย เพราะสัมผัสได้ว่าการมาเข้าค่ายแต่ละครั้งสมาชิกค่ายมักรู้สึกเครียด กลัว หรือกังวลต่อการมาร่วมกิจกรรมกับคณะวิทยากร สมาชิกค่ายมักเขียนเล่าในกระดาษแสดงความรู้สึกว่าวิทยากรโหดไหม ดุไหม หรือเข้มงวดไหม ทำให้ได้สมาชิกกลุ่มคลื่นใหม่พบข้อสรุปกรณีนี้ว่าการสร้างงานต้องสร้างจากข้างในหัวใจ ถ้าหัวใจของสมาชิกค่ายเครียดก็สร้างงานไม่ได้ สิ่งหนึ่งที่สำคัญมากคือการสร้างบรรยากาศในค่ายให้น่าอยู่ อบอุ่น ผ่อนคลาย และไม่น่ากลัว ตัวสมาชิกค่ายเองต้องมีความรู้สึกไว้วางใจวิทยากรด้วย หากสมาชิกค่ายไม่เชื่อใจจะเป็นอุปสรรคต่อการเขียนงาน

ความใกล้ชิดกับสมาชิกค่ายขณะร่วมกิจกรรมพัฒนาการอ่านการเขียนเป็นเรื่องที่คณะวิทยากรใส่ใจ สมาชิกค่ายจะมีที่คนก็ต้องดูแลให้ทั่วถึง เมื่อสมาชิกค่ายเขียนงานพบว่าวิทยากรจะเข้าไปทักทายและสอบถามว่าเป็นอย่างไรบ้าง วิทยากรกับสมาชิกค่ายมักทักทายและพูดคุยกันเสมอ ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ ดังนั้น ระหว่างสมาชิกค่ายเล่นเกมร่วมกันจะเข้าถึงและดึงดูดกันโดยอัตโนมัติ ก่อเกิดความสนิทสนมและผูกพันกัน อยุ่ไรก็ดี ขึ้นอยู่กับผู้จัดค่ายด้วยว่าจะจัดกิจกรรมที่วัน ต้องการให้เขียนงานที่ประเภท และมีระยะเวลาทำกิจกรรมแบบกลุ่มย่อยมากน้อยเพียงใด ซึ่งกระบวนการแบ่งกลุ่มย่อยมีรายละเอียดมาก

การแบ่งช่วงเวลาให้สมาชิกค่ายร่วมกิจกรรมพัฒนาการอ่านการเขียนทางคณะวิทยากรมีกำหนดการทำกิจกรรมสำหรับ 1 บทเรียนที่ชัดเจน โดย 7 โมง 30 นาที สมาชิกค่ายจะตื่นนอนเรียบร้อย เพราะให้ลุกจากที่นอนตั้งแต่ 6 โมง บางครั้งอาจยืดหยุ่นเวลาได้ แต่ต้องขึ้นอยู่กับว่าไปทำค่ายที่ไหน ทั้งนี้ไม่ให้สมาชิกค่ายลุกขึ้นมาออกกำลังกายตอนหัวรุ่งประมาณตี 5 ควรให้สมาชิกค่ายพักผ่อนอย่างเต็มที่ เพราะต้องทำกิจกรรมในวันรุ่งขึ้นอีกหลายชั่วโมง เวลา 7 โมง 30 นาที ถึง 8 โมง 30 นาที รับประทานอาหารเช้า สมาชิกค่ายจะรู้เวลาและบริหารเวลาให้ทันตามกำหนดการ เมื่อถึงเวลา 8 โมง 30 นาที เริ่มเข้าสู่กิจกรรม แต่จะไม่สอนการเขียนในกิจกรรมแรก เนื่องจากต้องเปิดกิจกรรมนันทนาการด้วยการเล่นเกมและร้องเพลงประมาณ 15 หรือ 20 นาที ขึ้นอยู่กับว่าสมาชิกค่ายตอบสนองกิจกรรมอย่างไร จากนั้นเข้าสู่กิจกรรมการสอนไม่เกิน 1 ชั่วโมงครึ่ง 1 ชั่วโมง หรือ 45 นาที แต่ละบทเรียนคณะวิทยากรจะช่วยกันทั้งหมด ดังที่ ดวงแก้ว กัลยาณ (2562) กล่าวว่า “สมมติตรงนี้กานติบรรยายหลัก ดวงแก้วจะค่อยเสริมตัวอย่าง เพราะ 1 ชั่วโมงต้องมีความหลากหลาย เปลี่ยนหน้าวิทยากรบ้างทำให้สมาชิกค่ายไม่เบื่อ คอยช่วยเสริมกันทุกอย่าง จากนั้นพัก 15 หรือ 20 นาที เข้าห้องน้ำ แล้วเข้าสู่กิจกรรมต่อไป จะแบ่งเป็นช่วง ๆ สลับกันไป ช่วงที่สำคัญมากคือช่วงให้สมาชิกค่ายสร้างงาน ครมมีเวลามากพอให้สมาชิกค่ายสร้างงานอย่างมีความสุข โดยกำหนดเวลา 2 ชั่วโมง เพราะสมาชิกค่ายแต่ละคนต้องใช้เวลาในการเขียนงาน วิทยากรย้ำเสมอว่าเขียนงานไม่เสร็จไม่เป็นไร 4 โมง 30 นาที ควรมาเข้าห้องประชุมก่อน คนที่ยังเขียนงานไม่เสร็จค่อยมาตกลงว่าจะจัดการอย่างไร จำเป็นต้องเปิดทางออกให้สมาชิกค่ายเสมอว่าไม่โดนต้อนให้จนมุม”

สมาชิกค่ายที่เข้าร่วมค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของกลุ่มคลื่นใหม่จำแนกได้ 5 ระดับ ได้แก่ ในระบบ ประกอบด้วย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับมหาวิทยาลัย ส่วนนอกระบบประกอบด้วย การศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) และสถานพินิจ เช่น กรณีระดับประถมได้เพิ่มขึ้นงานภาพวาดร่วมกับชิ้นงานตัวหนังสือ ซึ่งระดับประถมส่วนใหญ่เป็นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 มีระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล็กน้อย อาจมีระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เข้ามาร่วมบ้าง ฯลฯ

รูปแบบการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนระดับประถมศึกษาที่มีกระบวนการจัดค่ายเหมือนกับระดับมัธยมศึกษาและระดับมหาวิทยาลัย เพียงปรับท่าที ภาษา และพฤติกรรมของวิทยากรให้เป็นเด็ก เพื่อเข้าถึงพฤติกรรมของเด็กเล็กอย่างกลมกลืน ซึ่ง วรภ วรภา (2562) เคยมีประสบการณ์ริเริ่มจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนระดับประถมศึกษามาก่อนในช่วงรับราชการครู กล่าวว่า “แต่ก่อนนักเขียนส่วนใหญ่มักกลัวเด็กประถมศึกษาเป็นอย่างมาก เมื่อจัดค่ายประถมศึกษาขึ้นก็ต้องปรับกระบวนการจัด

ค่ายใหม่เปลี่ยนมาเล่นกับสมาชิกค่ายที่เป็นเด็ก เช่น มีการกระโดดโลดเต้นหรือเล่นเกมกับสมาชิกค่าย เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน อย่างที่ได้อธิบายตั้งแต่ต้นว่าไม่เน้นทฤษฎี แต่ใช้ประสบการณ์สอนโดยอิง ทฤษฎีสอนเรื่องง่าย ๆ ด้วยการให้สมาชิกค่ายเขียนสิ่งที่อยู่ในใจจากประสบการณ์หรือเขียนเหตุการณ์ในชีวิตออกมา ทุกผลงานไม่มีผิดและไม่จับผิด หากเขียนผิดก็แก้ไขเท่านั้นเอง ทำให้สมาชิกค่ายรู้สึกปลอดภัย ปรากฏว่าชิ้นงานที่ออกมามีมากมาย เช่น บางคนเขียนบทกวีสะท้อนความรู้สึกของเด็กที่โดนครุฑ โดนผู้ใหญ่ด่า หรือโดนผู้ใหญ่ดูถูก สามารถสื่อความรู้สึกของตนเองออกมาได้อย่างกระจ่างชัด ฯลฯ” เรื่องราวเหล่านี้อาจเป็นสิ่งที่สมาชิกค่ายไม่กล้าแสดงออกด้วยการพูด เมื่อได้มีโอกาสแสดงความรู้สึกอย่างเสรีจึงระบายเรื่องราวออกมาด้วยความมั่นใจ

นอกจากเน้นหลักความสุขและความเป็นกันเองที่คณะวิทยากรปฏิบัติต่อสมาชิกค่ายแล้ว ยังปลูกฝังเรื่องการตรงต่อเวลา กิริยามารยาท ระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ วิทยากรทุกคนเมื่อเริ่มบรรยายต้องสวัสดีสมาชิกค่ายเป็นอันดับแรก สมาชิกค่ายก็สวัสดีตอบ เสร็จจากการบรรยายก่อนแยกย้ายกันไปต่างคนก็ต่างขอบคุณซึ่งกันและกัน ก่อนจะถูกขึ้นต้องตรวจดูบนโต๊ะให้เรียบร้อยว่าทั้งเศษขยะไว้บนโต๊ะหรือใต้โต๊ะหรือไม่ หากมีเศษขยะต้องเก็บให้สะอาด และเก้าอี้ควรสอดไว้ใต้โต๊ะ ซึ่งกิจกรรมทุกอย่างทำตามแผนกำหนดการจัดกิจกรรมระบุไว้ ดังที่ ดวงแก้ว กัลยาณ (2562) กล่าวว่า “ถ้าคณะวิทยากรเริ่มกิจกรรม 1 พุ่ม เมื่อถึง 1 พุ่มก็เริ่มเลย ไม่รอคนมาสาย สมาชิกค่ายต้องเรียนรู้ตรงนี้ บางคนเข้าใจจึงมาก่อนเวลา 5 นาที คณะวิทยากรมาก่อนเวลา 10 นาที เพื่อเตรียมความพร้อม เพราะ 1 พุ่มตรงจะได้เริ่มกิจกรรมทันที ส่วนเวลาเลิกกิจกรรมต้องตรงตามกำหนดการเช่นกัน กรณีจัดในโรงแรมใหญ่หรือสถานที่ใดก็ตาม หากมีคนมาบริการขนมหรือน้ำต้องรู้จักขอบคุณ ควรฝึกสมาชิกค่ายทุกเรื่องให้มีความรับผิดชอบ มีมารยาท มีวินัย และตรงต่อเวลา” ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นทักษะการใช้ชีวิตที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะการเขียนเก่งอย่างเดียวไม่ได้เป็นสิ่งที่พึงประสงค์ ควรมีทัศนคติที่ดีจากข้างในจิตใจด้วย

เมื่อจบค่ายพบว่าวิทยากรต่างแยกย้ายกลับภูมิลำเนา ทำให้การนัดประชุมปรึกษาหารืออย่างเป็นทางการทำได้ยาก จึงไม่ใช่วิธีการนัดประชุมภายหลังจากจบค่ายแล้ว ส่วนใหญ่มักจะนั่งพูดคุยกันในระหว่างทางกลับบ้าน เพื่อสะท้อนความคิดเห็นว่าสมาชิกค่ายแต่ละคนมีผลงานเขียนเป็นอย่างไร เป็นการเล่าสู่กันฟังจนเป็นแนวปฏิบัติไปแล้ว ยกเว้นกานติ ณ ศรีธธา กับดวงแก้ว กัลยาณ จะไปพูดคุยกันต่อบ้าน ทั้งคู่ต้องวิเคราะห์หลักสูตรใหม่เพื่อรองรับการจัดกิจกรรมในค่ายถัดไป ทุกครั้งที่จัดค่ายจะแจ้งข้อมูลให้วิทยากรแต่ละคนทราบก่อนว่ากระบวนการจัดค่ายเป็นอย่างไร เช่น ครั้งก่อนมีปัญหาอย่างไร ครั้งนี้ควรปรับอย่างไรบ้าง ฯลฯ โดยกานติ ณ ศรีธธา จะทำบันทึกผลการจัดกิจกรรมแต่ละค่ายว่าเป็นอย่างไร เช่น ค่ายนี้สมาชิกตั้งใจสูงมาก มีปัญหาด้านบวกและด้านลบอะไรบ้าง ฯลฯ จะบันทึกไว้ทั้งหมด เพราะจำเป็นต้องนำข้อมูลมาศึกษาและตรวจสอบก่อนการจัดค่ายครั้งต่อไป เพื่อให้การจัดค่ายทุกครั้งประสบผลสำเร็จ ซึ่งคณะวิทยากรต้องขบคิดอยู่เสมอว่าทำอย่างไรให้สมาชิกค่ายเขียนงานได้ หรือทำอย่างไรให้สมาชิกค่ายเรียนรู้ง่ายที่สุด จึงต้องปรับกระบวนการจัดค่ายอยู่ตลอดเวลา เช่น มีการปรับเพาเวอร์พอยต์ใหม่ อาจทำเพิ่มขึ้นมาหรือตัดบางส่วนออกไป ฯลฯ

แม้กลุ่มคลื่นใหม่จะพบว่าการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนให้ประสบความสำเร็จส่วนหนึ่งอยู่ที่คุณภาพของสมาชิกค่ายด้วยจำนวนสมาชิกค่ายแต่ละครั้งไม่แน่นอน เพราะบางครั้งกำหนดว่ารับสมัครค่ายจำนวน 90 คน กลับมีจำนวนถึง 100 คน บางครั้งสมาชิกค่ายมีจำนวน 90 คน สนใจทั้ง 90 คน ทุกคนตั้งใจมาร่วมกิจกรรม บางครั้งสมาชิกค่ายมาน้อยเพียงไม่กี่คน แต่ไม่สนใจกิจกรรมใด ๆ เลย ส่วนใหญ่สมัครสมาชิกค่ายจำนวนกลาง ๆ ไม่เกิน 60 คน ต่อวิทยากร 3 คน ถ้าสมาชิกค่ายมีจำนวน 80 คน จะมีวิทยากร 4 คน หากสมาชิกค่ายมีจำนวนมากกว่าที่กำหนดต้องขอเพิ่มวิทยากร โดย กานติ ฌศรัทธา (2562) ให้ความเห็นต่อคุณภาพของสมาชิกค่ายว่า “จำนวนสมาชิกค่ายที่พอดียังเป็นสิ่งไม่แน่นอน เพราะขึ้นอยู่กับสถานที่จัดค่ายว่ามีขนาดเล็กหรือใหญ่ หากสถานที่ขนาดใหญ่มีสมาชิกค่ายจำนวน 100 คน ซึ่งคัดเลือกมาอย่างดีจะได้สมาชิกค่ายที่สนใจทั้ง 100 คน ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กคัดเลือกสมาชิกค่ายที่ไม่ได้ตั้งใจมาจำนวน 20 คน ครึ่งหนึ่งอาจเป็นเด็กที่ไม่สนใจในการร่วมกิจกรรมใด ๆ ทั้งสิ้น” แต่ก็เป็นสิ่งที่กลุ่มคลื่นใหม่เข้าใจ สำหรับดวงแก้ว กัลยาณ (2562) ให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพของสมาชิกค่ายเช่นกันว่า “กรณีสมาชิกค่ายมีความสนใจจริง ๆ จะสนุกมาก เพราะสามารถถ่ายทอดความรู้ได้เต็มที่ เมื่อสมาชิกค่ายสร้างงานอย่างเต็มความสามารถ ส่งผลให้วิทยากรมีพลังในการสอนทุกอย่างแก่สมาชิกค่ายตัวสมาชิกค่ายเองก็มีความสุขกับกิจกรรม ยินดีจะรับสิ่งที่วิทยากรมอบให้ เคยมีเจ้าหน้าที่คนหนึ่งพูดว่าใครชอบงานเขียนมาค่ายนี้เหมือนได้อยู่ในสวรรค์ สื่อให้เห็นว่าสมาชิกค่ายต่างมีความสุขและชอบการได้มาร่วมค่าย ถ้าสมาชิกค่ายไม่ชอบการมาร่วมค่ายจะกลายเป็นความทุกข์ จึงเป็นหน้าที่ของวิทยากรต้องช่วยให้สมาชิกค่ายที่มาร่วมค่ายคลายความทุกข์ให้ได้ เพราะมาอยู่ค่ายเดียวกันต้องช่วยเหลือกัน บางค่ายสมาชิกค่ายอาจเขียนงานไม่ดีมาก แต่เป็นค่ายซึ่งมีความสุขที่สุด เนื่องจากสมาชิกค่ายชอบและมีความสุข แม้จะเขียนงานไม่เก่งก็ไม่เป็นไร” โดยสมาชิกกลุ่มคลื่นใหม่ได้พบเสมอว่าแม้ระยะเวลาในการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับข้อกำหนดระยะเวลาของผู้จัดค่าย เช่น อาจจัดค่ายวันเดียว 2 วัน 1 คืน หรือ 3 วัน 2 คืน ฯลฯ แต่สมาชิกค่ายส่วนมากเมื่อมาเข้าค่ายมักไม่อยากกลับหรืออยากให้จัดค่ายครั้งละหลายวัน เพราะรู้สึกสนุกและมีความสุขต่อการทำกิจกรรม ตลอดจนเกิดความผูกพันระหว่างวิทยากรและสมาชิกค่าย

รูปแบบการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนข้างต้นสรุปได้ว่าความรู้และความเข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ในการจัดค่ายของกลุ่มคลื่นใหม่ ก่อให้เกิดรูปแบบแกนกลางที่มีเป้าหมายหลัก คือสมาชิกค่ายต้องเขียนอย่างมีความสุข ความสุขในการเขียนงานเชื่อมโยงสู่การรู้จักใช้จินตนาการสร้างสรรค์ผลงานอย่างอิสระ เพราะไม่มีการปิดกั้นความคิดของสมาชิกค่าย จึงเขียนงานที่ตนเองชอบหรือสนใจได้ตามความปรารถนา ก่อเกิดกระบวนการจัดค่ายที่เริ่มต้นจากจินตนาการสูงงานเขียน เพื่อตอบโจทย์ให้สมาชิกค่ายเขียนอย่างมีความสุข ซึ่งได้ลดความเป็นวิชาการลง แล้วนำประสบการณ์ของวิทยากรมาถ่ายทอดสู่สมาชิกค่าย เพื่อฝึกฝนสมาชิกค่ายให้รู้จักใช้จินตนาการเขียนงาน โดยมีการสร้างความบันเทิงผ่านกิจกรรมนันทนาการที่นำเพลงและเกมเข้ามาเสริมกิจกรรมการเขียนงาน ช่วยให้สมาชิกค่ายรู้สึกผ่อนคลายและสนุกสนานกับการทำกิจกรรม การจัดค่ายทุกครั้งมีการทำหลักสูตรบันทึกกระบวนการจัดค่ายแต่ละครั้งไว้

เพราะสามารถนำข้อมูลมาพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดค่ายครั้งถัดไปได้ นอกจากนี้ก่อนการปิดค่ายทุกครั้งจะให้สมาชิกค่ายเขียนความรู้สึกที่ได้เข้าร่วมค่าย ทำให้วิทยากรรับรู้ความคิดเห็นของสมาชิกค่ายที่มีต่อกระบวนการจัดค่ายอย่างชัดเจน ดังนั้น อุตลักษณ์การจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของกลุ่มคลื่นใหม่จึงมีความโดดเด่นและได้รับความยอมรับอย่างกว้างขวาง ตามที่ วรภ วรภา (2562) ได้สรุปรูปแบบการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนว่า “การจัดค่ายของกลุ่มคลื่นใหม่คือการเน้นให้สมาชิกค่ายเขียนงานอย่างมีความสุข โดยเขียนออกมาจากจินตนาการ วิทยากรต้องผลักดันให้สมาชิกค่ายเขียนงานได้ภายในเวลาอันจำกัด ซึ่งวิธีการสอนต้องออกแบบอย่างง่ายที่สุด แต่สมาชิกค่ายเรียนรู้ได้ตรงเป้าหมายมากที่สุด”

3. การจัดการปัญหาในค่าย

ตลอดระยะเวลาอันभवศวรรษที่กลุ่มคลื่นใหม่ได้จัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนมีปัญหาเกิดขึ้นหลายประการ ทั้งปัญหาเฉพาะที่เกิดขึ้นในค่ายของสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานแต่ละแห่งและปัญหาที่ร่วมกันทำนองเดียวกันในแต่ละค่าย กลุ่มคลื่นใหม่ได้ให้ความสำคัญต่อสิ่งนี้อย่างมาก ฉะนั้นความใส่ใจต่อรายละเอียดต่าง ๆ ของกระบวนการจัดค่ายจึงเป็นส่วนสำคัญอย่างมาก สมาชิกกลุ่มคลื่นทุกคนต้องพิจารณาการจัดกิจกรรม ร่วมกันสรุปบทเรียน และหาแนวทางแก้ไขปัญหายู่เสมอจากการศึกษาการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของกลุ่มคลื่นใหม่ปรากฏปัญหาหลักขณะจัดค่ายจำแนกได้ 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ปัญหาการคัดเลือกนักเรียนและเยาวชนมาเข้าค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนขาดความเอาใจจริงเอาใจ 2) ปัญหาสถานที่จัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามกระบวนการที่กำหนด 3) ปัญหาผู้เกี่ยวข้องบางส่วนไม่ได้เห็นความสำคัญของค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนอย่างจริงจัง 4) ปัญหาความอ่อนแอด้านการอ่านทั้งของนักเรียนและเยาวชนรวมทั้งครูบาอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนและการขาดแคลนหนังสือที่ส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษา

ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวกลุ่มคลื่นใหม่มีวิธีการจัดการเป็น 2 ระดับ คือ ระดับของสมาชิกในกลุ่มร่วมกันรวบรวม วิเคราะห์ แล้วหาทางแก้ปัญหาทันทีขณะกำลังดำเนินการจัดค่ายครั้งนั้น ๆ และทบทวนเพื่อหาทางแก้ปัญหาระยะยาว พร้อมทั้งปรับรายละเอียดบางประการในกิจกรรมหรือการเจรจาระหว่างสมาชิกกลุ่มกับหน่วยงานที่จัดก่อนเริ่มโครงการค่าย และระดับความร่วมมือระหว่างสมาชิกกลุ่มคลื่นใหม่และหน่วยงานผู้จัดปรึกษาหารือร่วมกันทั้งในระหว่างจัดค่ายและหลังจากปิดค่ายแล้วตามความร้ายแรงของปัญหา ซึ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาการอ่านการเขียนในลักษณะที่มีความยั่งยืนและชัดเจนในเชิงการพัฒนาที่พึงประสงค์ ถือเป็นอัตลักษณ์เชิงวิชาการที่แสดงความจริงจังต่อการแก้ไขปัญหาการอ่านการเขียนที่น่ายกย่อง

4. ความหวังในการจัดค่าย

สมาชิกกลุ่มคลื่นใหม่ต่างมีความเชื่อมั่นต่อคุณค่าของการอ่านการเขียน โดยเฉพาะการอ่าน การเขียนอย่างมีความสุข จึงทุ่มเทบทบาทพัฒนาการอ่านการเขียนอย่างหนักและต่อเนื่องยาวนาน ด้วยความคาดหวังว่าการจัดค่ายเป็นวิธีการหนึ่งที่จะสร้างความเชื่อให้เป็นจริง โดยมีนักเรียนและเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญ สามารถสรุปความคาดหวังที่มีความชัดเจนและกลุ่มคลื่นใหม่ยืนยันมาโดยลำดับในการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของกลุ่มคลื่นมี 2 ประเด็น ดังนี้

4.1 ตอบสนองความต้องการของผู้จัดค่ายกรณีที่ประสงค์จะจัดกิจกรรมรูปแบบค่ายพัฒนาการอ่านการเขียน ซึ่งเน้นการอ่าน เน้นการเขียน หรือเน้นทั้งการอ่านและการเขียน การวางแผนการจัดกิจกรรมจะคิดร่วมกันระหว่างผู้จัดค่ายกับคณะวิทยากรกลุ่มคลื่นใหม่ ดังที่ กานติ ฌ ศรีธธา (2562) สรุปว่า “การจัดค่ายควรตอบโจทย์เจ้าภาพ เพราะอาจคาดหวังความสำเร็จ จึงเป็นหน้าที่ของวิทยากรซึ่งต้องฝึกฝนสมาชิกค่าย โดยกล้ารับประกันว่าทุกคนจะเขียนงานได้”

4.2 ให้นักเรียนและเยาวชนได้เรียนรู้ประสบการณ์การอ่านการเขียนอย่างมีความสุข โดยปรัชชา ทศนา (2562) กล่าวถึงความคาดหวังในการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนว่า “เป้าหมายหลักคือคาดหวังให้สมาชิกค่ายมีความสุขและได้เรียนรู้การอ่านการเขียน ทั้งสมาชิกค่ายกับวิทยากรต้องเรียนรู้ไปพร้อมกัน เพราะบางสิ่งทีวิทยากรได้รับมาจากสมาชิกค่ายสามารถพัฒนาการเขียนของตนเองเช่นกัน ส่วนใหญ่ได้มาจากความรู้สึกและการพูดคุยกับสมาชิกค่าย ดังนั้น การจัดค่ายทุกครั้งมักคาดหวังว่านอกจากสมาชิกค่ายมีความสุขแล้ว ตัววิทยากรเองก็มีความสุขต่อการทำงานไปด้วย เพราะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จากสมาชิกค่าย ซึ่งบางคนมีทักษะนำอัจฉริยะและมีความรู้รอบตัวมาก” ดังนั้น การจัดค่ายจะช่วยเปิดโลกทัศน์ของวิทยากรให้กว้างขึ้น ต่างคนต่างเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการจัดค่ายเพื่อยกระดับทักษะการอ่านการเขียนให้สูงขึ้น เป็นท่าทีซึ่งให้เกียรติต่อสมาชิกค่าย ซึ่งสามารถสร้างความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างกันได้อย่างลึกซึ้ง จนเกิดเป็นเครือข่ายของสมาชิกค่ายกลุ่มคลื่นใหม่ที่มีความผูกพันต่อกัน

ความคาดหวังเหล่านี้กลายเป็นความคาดหวังต่อเนื่องว่าอยากให้มีการสืบทอดการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนต่อไป เพราะถึงที่สุดแล้วกิจกรรมลักษณะนี้อาจเป็นที่พึงสุดท้ายของสังคมที่เหลืออยู่ ซึ่งจะพัฒนาการอ่านการเขียนอย่างจริงจังและชัดเจน “สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องสำคัญ เพราะอยากให้มีการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนตลอดไป ตอนนี้กานตีกี่พาน้อง ๆ รุ่นใหม่ไปดูแลไปทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อจะได้ซึมซับกับบรรยากาศการจัดค่าย กลุ่มคลื่นใหม่มีแผนสำรองไว้แล้ว เพราะวันหนึ่งก็ต้องยุติบทบาทไปตามกาลเวลา คนรุ่นใหม่อาจจะมาทดแทนคนรุ่นเก่า แต่ต้องยอมรับว่าเป็นเรื่องยากในการสร้างคนให้มีอุดมการณ์เดียวกัน จึงเป็นความสามารถส่วนตัวของสมาชิกกลุ่มคลื่นใหม่” ปรัชชา ทศนา (2562)

อัตลักษณ์ด้านต่าง ๆ ในการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของกลุ่มคลื่นใหม่สามารถใช้เป็นต้นแบบทางเลือกในการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนได้อย่างลงตัว ถือเป็นทางเลือกใหม่ของค่ายพัฒนาการอ่านการเขียน ซึ่งมีการจัดระบบระเบียบค่ายและมีคุณภาพในการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนยุคใหม่ที่น่าสนใจ

สรุปและอภิปรายผล

อัตลักษณ์การจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนของกลุ่มคลื่นใหม่ พบว่าเกิดจากการศึกษาประมวลผล และสรุปผลการจัดค่ายแต่ละครั้งอย่างเป็นระบบ จนค้นพบการจัดค่ายอันเป็นบทเรียนสำคัญที่เน้นการอ่านการเขียนอย่างมีความสุข โดยสร้างสรรค์กิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับรูปแบบการจัดค่ายเพื่อผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ เป็นรูปแบบการจัดค่ายที่บูรณาการองค์ความรู้จากประสบการณ์ตรงของคณะวิทยากรผู้เป็นนักเขียน ซึ่งผ่านการจัดค่ายมาอย่างหลากหลาย จึงเข้าใจว่ากระบวนการจัดค่ายแบบใดสามารถพัฒนาศักยภาพของสมาชิกค่ายได้อย่างแท้จริง โดยนำหลักคิดเกี่ยวกับการมีความสุขต่อสิ่งที่ทำมาสร้างบทเรียนการเขียนงานด้วยความสุข เมื่อหัวใจมีความสุขจะไม่มีอะไรมาปิดกั้นจินตนาการ นอกจากนี้ยังเล็งเห็นความสำคัญด้านการอ่านที่เน้นการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกค่ายให้รักการอ่านควบคู่กับการเขียนงานอย่างมีความสุข ทั้งนี้เป้าหมายการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนอาจแตกต่างกันตามความเหมาะสมของปัจจัยในแต่ละค่าย เช่น ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และบริษัท สำนักพิมพ์ ประพันธ์สาส์น จำกัด มีจุดมุ่งหมายการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนเพื่อสืบสานและสร้างสรรค์ภาษาไทย จึงร่วมกันจัดค่ายที่ใช้ชื่อโครงการว่า “อ่าน เขียน เรียนรู้ สู่งานวิจารณ์” โดยสนับสนุนให้เยาวชนได้เพิ่มพูนประสบการณ์การอ่านวรรณกรรมควบคู่กับการพัฒนาทักษะการคิดการเขียนเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์ ซึ่งตระหนักว่าการอ่านการเขียนช่วยให้เยาวชนได้เรียนรู้ต้นแบบของการใช้ภาษาไทยให้ละสลวย อันเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของชาติที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ สืบทอด และพัฒนาให้เจริญงอกงามยั่งยืนสืบไป นอกจากนี้ยังมีจุดหมายให้เยาวชนได้บูรณาการทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนผ่านการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องด้วยความภาคภูมิใจในภาษาประจำชาติ เพื่อให้เอกลักษณ์ของวัฒนธรรมทางภาษาไทยคงอยู่ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงทั้งปวง (ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และบริษัท สำนักพิมพ์ ประพันธ์สาส์น จำกัด. สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2564, จาก <http://www.praphansarn.com>) ฉะนั้น ไม่ว่าจะฝ่ายใดจะเป็นผู้จัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียน แม้จะมีหลักสูตรการจัดค่ายไม่เหมือนกันบ้าง คล้ายคลึงกันบ้าง หรือเหมือนกันบ้าง แต่ผลลัพธ์สำคัญอยู่ที่การพัฒนาให้นักเรียนและเยาวชนอ่านออกเขียนได้ด้วยใจรักและเห็นคุณค่าของวรรณกรรม เช่นเดียวกับสิ่งที่กลุ่มคลื่นใหม่ยืนยันมานับทศวรรษ

กลุ่มคลื่นใหม่มีอัตลักษณ์การจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนอย่างเป็นแบบแผนชัดเจน โดยใช้หลักสูตรที่คณะวิทยากรออกแบบเป็นมาตรฐานหลักในการจัดค่ายแต่ละครั้ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการจัดค่ายที่เน้นการเขียนอย่างมีความสุข เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมของค่าย สมาชิกค่ายแสดงความรู้สึกต่อการร่วมกิจกรรมในค่าย ซึ่งความคิดเห็นที่สื่อผ่านกระดาษแสดงความรู้สึกก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะนำความคิดเห็นไปประเมินผลการจัดค่ายว่าสมาชิกค่ายชอบหรือไม่ชอบอย่างไร เกิดผลดีอย่างไร มีปัญหาเล็กน้อยเพียงใด หรือต้องปรับปรุงตรงไหนบ้าง ผลการประเมินจะใช้ออกแบบกระบวนการจัดค่ายครั้งถัดไปให้เป็นระบบระเบียบยิ่งขึ้น ซึ่งสมาชิกกลุ่มคลื่นใหม่ให้ความสนใจและพิถีพิถันกับกระบวนการจัดค่ายทุกขั้นตอน ทุกค่ายต้องมีการรวบรวมข้อมูล ประมวลข้อมูล ประเมินผล และบันทึกหลักฐาน เพื่อสะดวกต่อการสืบค้นข้อมูลค่ายและสามารถนำข้อมูลมาพัฒนาหลักสูตรการจัดค่ายให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

อัตลักษณ์ดังกล่าวของกลุ่มคลื่นใหม่สร้างคุณูปการของการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนโดยแสดงให้เห็นว่ากระบวนการนำเสนอผลงานให้เพื่อนร่วมค่ายรับฟังมีผลดีต่อตัวสมาชิกค่าย ช่วยให้กล้าแสดงออกและมีความมั่นใจที่จะบอกเล่าประสบการณ์ชีวิตระหว่างกัน จุดประกายความคิดและความฝันของสมาชิกค่าย ตลอดจนเพิ่มโอกาสให้สมาชิกค่ายเห็นโลกภายนอกผ่านการอ่านการเขียน ซึ่งการส่งเสริมทักษะการอ่านการเขียนสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของสมาชิกค่ายที่ทุกคนเห็นว่าไม่เอาไหนหรือแย่ที่สุดให้ดีขึ้นได้อย่างรวดเร็ว สิ่งที่เกิดขึ้นดังกล่าวทำให้ผู้จัดค่ายเปิดใจและให้โอกาสสมาชิกค่าย ถือเป็นผลดีต่อการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา การนำเสนอผลงานของสมาชิกค่ายจะปรับทัศนคติให้วิทยากรมองศักยภาพของสมาชิกค่ายด้วยใจเป็นกลาง อีกทั้งการจัดค่ายพัฒนาการอ่านการเขียนยังส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และเยาวชนรักการอ่าน หากเยาวชนได้เข้าร่วมค่ายจะเห็นคุณค่าของการอ่านว่าการเสพความรู้จากตัวอักษรทำให้เข้าใจความหมายสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต

เอกสารอ้างอิง

กานติ ฌ ศรีทธา. สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2562. ณ หน้าตาช่วงรีสอร์ต อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช.

จิรวุฒน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2555). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ดวงแก้ว กัลยาณ. สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2562. ณ หน้าตาช่วงรีสอร์ต อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช.

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และบริษัท สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น จำกัด. (17 พฤษภาคม 2564). สืบค้นจาก <http://www.praphansarn.com>

ปรีชชา ทศนา. สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2562. ณ หน้าตาช่วงรีสอร์ต อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช.

- มาโนช ดินลานสกุล และคณะ. (2556). *นักเขียนร่วมสมัยภาคใต้: การรวมกลุ่มและบทบาท*. รายงานวิจัย
ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากเงินแผ่นดิน ประจำปี 2554. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
รณณา โรชา. สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2562. ณ หน้าตาช่วงรีสอร์ต อำเภอทุ่งสง จังหวัด
นครศรีธรรมราช.
- วรภา วรภา. สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2562. ณ หน้าตาช่วงรีสอร์ต อำเภอทุ่งสง จังหวัด
นครศรีธรรมราช.
- สนิท ตั้งทวี. (2545). *การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-
2579* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.